

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander Adam
Nazwisko: Kotowski
Miejsce urodzenia: Sanie-Dąb gm. Kołaki pow. Łomża
Data urodzenia: 01-12-1928
Imię ojca: Eugeniusz
Imię matki: Aleksandra
Dodatkowe informacje:
Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Aleksander Kotowski pseud. "Listek", w latach 1944-1946 mieszkaniec wsi Sanie-Dąb pow. Łomża, figuruje w aktach śledczych UB z PUBP w Łomży oraz w aktach prokuratorskich z lat 1946-1947. Aleksander Kotowski pseud. "Listek" był objęty śledztwem UB od dnia jego zatrzymania przez UB z PUBP w Łomży, tj. od 20 listopada 1946. Był podejrzany i następnie oskarżony o "przynależność do bandy NZW" (tj. do zbrojnego oddziału niepodległościowego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola") w okresie od 1 września 1946, a także między innymi o "nielegalne posiadanie i przechowywanie broni" i udział w kilku zbrojnych akcjach ww. oddziału, w tym na pociąg osobowy jadący z Czerwonego Boru do Białegostoku. Akta te zawierają między innymi: różne pisma UB, protokoły zatrzymania i rewizji A. Kotowskiego - sporządzone w PUBP w Łomży, kilka protokołów przesłuchań osób "podejrzanych" i świadków, w tym przesłuchań Aleksandra Kotowskiego, a także akt jego oskarżenia.	IPN Bi 07/717 (1475/III).	

Aleksander Kotowski pseud. "Listek" występuje (wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach operacyjnych UB z PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku z lat 1946-1952 zarejestrowanych jako Sprawa Obiektowa krypt. "Nil-3". Sprawa ta dotyczyła rozpracowania i likwidacji członków Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) - podległych Komendzie Powiatu NZW krypt. "Łaba"/ "Podhale" i jej zbrojnych oddziałów - walczących z komunistycznymi okupantami kraju na terenach pow. Łomża i pow. Wysokie Mazowieckie w latach 1945-1951. Akta te zawierają m.in. wykazy członków i współpracowników partyzanckiego oddziału NZW pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" oraz dane ich dotyczące, w tym dane Aleksandra Kotowskiego. Zawierają też raporty, sprawozdania i plany działań UB. Aleksander Kotowski pseud. "Listek" występuje w tych aktach jako mieszkaniec wsi Sanie gm. Kołaki pow. Łomża oraz jako "członek bandy >Roli<" w roku 1946 - już "skazany na dożywotnie więzienie".

IPN Bi 011/14 t. 3 (155/IV/d-e).

Aleksander Kotowski pseud. "Listek" występuje (wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego) w aktach operacyjnych UB z PUBP w Łomży, PUBP Wysokie Mazowieckie, WUBP w Białymstoku i MBP z lat 1951-1956. Była to "sprawa obiektowa" dot. rozpracowania tych byłych członków kilku partyzanckich oddziałów NSZ i NZW, którzy w latach 1945-1951 walczyli z UB i MO na terenach powiatów Wysokie Mazowieckie, Białystok i Bielsk Podlaski, w tym oddziału NZW pod dowództwem sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. „Rola”/„Zbir”, w szeregach którego w roku 1946 działał także m.in. Aleksander Kotowski pseud. "Listek". Akta te zawierają m.in. meldunki i raporty różnych jednostek UB i MBP oraz wykazy członków poszczególnych oddziałów NZW, w tym członków oddziału "Roli".

IPN Bi 011/23 t. 1 (161/IV/I).

Aleksander Kotowski pseud. "Listek" figuruje w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1946-1954. Te akta sądowe zawierają między innymi akta śledcze UB z PUBP w Łomży i WUBP w Białymstoku, protokoły przesłuchań kilku świadków i osób "podejrzanych", w tym trzy protokoły przesłuchań Aleksandra Kotowskiego z okresu listopada i grudnia 1946, a także akt jego oskarżenia. Został oskarżony o "przynależność" do zbrojnego oddziału Narodowego Zjednoczenia Wojskowego pod dowództwem st. sierż. Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola" w okresie od 1 września 1946 do połowy listopada 1946, a także między innymi o "nielegalne posiadanie i przechowywanie broni palnej" i udział w zbrojnym napadzie ww. oddziału na pociąg osobowy jadący z Czerwonego Boru do Białegostoku. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dn. 18.12.1946 Aleksander Kotowski (wówczas 18-letni) został skazany na karę dożywotniego więzienia i utratę praw na okres 5 lat.

IPN Bi 212/439 (Dr. 147/46).

Aleksander Kotowski pseud. "Listek", syn Eugeniusza i Aleksandry, figuruje w aktach MBP z lat 1944-1955 zatytułowanych "Kartoteka zdjęć sygnalitycznych" (ta kartoteka obejmuje zdjęcia więźniów zrobione w poszczególnych więzieniach i wojewódzkich urzędach bezpieczeństwa PRL w latach 1944-1955).
Na odwrocie karty dot. ww. znajduje się przyklejona fotografia 19-letniego wówczas Aleksandra Kotowskiego - zrobiona dn. 17 kwietnia 1948 w więzieniu w Rawiczu przez WUBP w Poznaniu.

IPN BU 2428/1.

Aleksander Kotowski, syn Eugeniusza i Aleksandry, figuruje w aktach Centralnego Zarządu Więziennictwa z lat 1956-1969 zatytułowanych "Kartoteka skazanych" (ta kartoteka obejmuje karty wytworzone w poszczególnych więzieniach PRL w latach 1944-1968). W karcie dot. Aleksandra Kotowskiego zapisano między innymi, że ww. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 18.12.1946 został skazany na karę "dożywocia", zamienioną następnie na mocy amnestii na karę 15 lat więzienia. Zapisano także, że Aleksander Kotowski został zwolniony warunkowo z więzienia w Strzelcach Opolskich w dniu 24 czerwca 1954.

IPN BU 2449/1.

Aleksander Kotowski pseud. "Listek" występuje w wielotomowych aktach KW MO w Białymstoku zatytułowanych "Charakterystyka nr 50" i "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 50". To opracowanie pionu archiwalnego SB dot. antykomunistycznej organizacji Narodowe Zjednoczenie Wojskowe - Komenda Powiatu Łomża kryptonim "Łaba" / "Podhale" i m.in. jednego z jej zbrojnych oddziałów pod dowództwem Henryka Gawkowskiego pseud. "Rola", który walczył z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1947. Te materiały, w tym m.in. kwestionariusze osobowe żołnierzy NZW, zostały opracowane na podstawie materiałów UB z lat 40. i 50. przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej MO w Białymstoku w latach 1976-1979. W kwestionariuszu dot. Aleksandra Kotowskiego pseud. "Listek" (w tomie 6) zapisano między innymi, że ww. mieszkaniec wsi Sanie gm. Kołaki pow. Łomża "w okresie od 1 września 1946 r. do listopada 1946 był czynnym członkiem zbrojnej bojówki >Roli< - podporządkowanej reakcyjnej nielegalnej organizacji NZW (...). W dniu 2 września 1946 r. brał udział w zatrzymaniu pociągu osobowego w pobliżu stacji Czarnowo pow. Wysokie Maz. Zatrzymany w dniu 20 XI 1946 r. przez funkcjonariuszy PUBP w Łomży".

IPN Bi 019/92 t. 6 (2/39).